MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH ZAMMIT MC KEON

Seduta tad-9 ta' Frar, 2012

Rikors Numru. 24/2010

David Mifsud (ID63370M)

kontra

L-Onorevoli Prim Ministru,
L-Avukat Generali,
il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud,
il-Kummissarju tal-Pulizija

Il-Qorti :

A. Preliminari

Rat ir-rikors prezentat fit-23 ta` Marzu 2010 fejn ir-rikorrent ighid hekk –

1. Illi bejn l-1996 u l-2003 ir-rikorrent kien igestixxi negozju ta` accessorji ta` karozzi tramite kumpanija bl-isem ta` Davison Co. Limited u bhala tali huwa kien irregistrat mal-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud skont l-Att tal-1998 dwar Taxxa fuq il-Valur Mizjud (Att Numru XXIII tal-1998) u regolamenti maghmula bis-sahha tal-istess Att ;

2. Illi permezz ta` sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tas-7 ta` Frar 2002 (ara Dokument `DM1` hawn anness) ir-rikorrent instab hati talli `a nom u in rapprezentanza ta` Davison Co. Limited u bhala persuna registrata mal-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud skont l-Att ta` l-1998 dwar Taxxa fuq il-Valur Mizjud (Att. Nru XXIII ta` l-1998) u regolamenti maghmula bis-sahha ta` l-istess Att, naqas sal-hmistax-il jum tat-tieni xahar li jigi wara l-ahhar jum li fih intemmu z-zmijiniet relattivi li jibghat lill-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud id-denunzji tat-taxxa ghaz-zminijiet ta` taxxa li ntemmu fil-31 ta` Ottubru 1999, fil-31 ta` Jannar 2000, fit-30 ta` April 2000 u fil-31 ta` Lulju 2000, u dan bi ksur tal-artikoli 27 (1) u 76 (c) ta` l-Att Nru. XXIII ta` l-1998` u ikkundannatu ghall-piena ta` Lm100 multa (illum €232.94), b`ordni sabiex fi zmien xahrejn mid-data tas-sentenza jikkonforma ruhu mal-ligi u fin-nuqqas jehel multa ohra ta` Lm6 (illum €13.98) ghal kull jum li matulu jkompli n-nuqqas wara li jghaddi l-imsemmi zmien ;

3. Illi sussegwentement ir-rikorrent hallas il-pagamenti dovuti fir-rigward tal-hlas tat-taxxa u difatti gie deregistrat mad-Dipartiment tat-Taxxa dwar il-Valur Mizjud ;

4. Illi pero` r-rikorrent ma rrealizzax li huwa kellu ukoll ihallas multa ghal kull gurnata li huwa naqas milli jottempera ruhu mal-ordni tal-Qorti fil-precitata sentenza ;

5. Illi b`rizultat ta` dan ir-rikorrenti gie akkuzat talli naqas li jottempera ruhu mal-Ordni tal-Qorti kif fuq inghad ghall-perijodu bejn it-8 ta` April 2002 u l-1 ta` Settembru 2003. Permezz ta` sentenza tas-17 ta` Novembru 2005 ir-rikorrent instab hati ta` din l-akkuza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali li kkundannatu jhallas penali ta` Lm3,132 (ekwivalenti ghal €7295.60) ;

6. Illi permezz ta` sentenza ohra tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Alexander Paul Miruzzi) tal-20 ta` Frar 2008 (ara Dokument `DM2` hawn anness) ir-rikorrent rega` instab hati talli naqas li jikkonforma ruhu mal-ligi skont l-ordni tal-Qorti kif kontenuta fis-sentenza taghha tas-7 ta` Frar 2002 u ikkundannatu ghall-hlas ta` multa ta` €11,111.11 riferibbilment ghall-inottemperanza tieghu bejn it-12 ta` Settembru 2003 u l-14 ta` Novembru 2005 ;

7. Illi b`hekk gie li r-rikorrent, minkejja li hallas it-taxxa kollha dovuta minnu, kellu jhallas penali fuq dik it-taxxa mhux ghal darba izda ghal darbtejn peress illi gie ipprocessat f`zewg okkazjonijiet separati riferibbilment ghall-istess nuqqas, u cioe` ghall-fatt illi l-hlas sar tardivament;

8. Illi t-tardivita` fil-pagament fl-aghar ipotesi tista` biss titqies li hija reat permanenti u illi ghalhekk f`din l-ipotesi dan ikun reat wiehed u uniku u ma seta` qatt ir-rikorrent jigi misjub hati darbtejn u ippenalizzat darbtejn ghall-istess reat ;

9. Illi dan jammonta ghal ksur car tar-regola ne bis in idem u kwindi ghal ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent kif imharsa permezz tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni, l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar

id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-istess Konvenzjoni

10. Illi inoltre kif jidher mir-records tad-Dipartiment tat-Taxxa dwar il-Valur Mizjud (ara Dokument `DM3` hawn anness) ir-rikorrent ma ghandu ebda pendenzi dwar hlas ta` taxxa ut sic filwaqt illi qieghed imnizzel bhala debitur fir-rigward ta` zewg penali separati, it-tnejn li huma b`referenza ghall-istess nuqqas li dwaru r-rikorrent gie mmultat fil-proceduri kriminali ;

11. Illi kwindi anke d-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 83(3) tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Mizjud jammontaw ghal ksur tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni, l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea fil-konfront tar-rikorrent safejn dawn jippermettu li jittiehdu proceduri separati u jippermettu l-impozizzjoni ta` diversi penali riferibbilment ghall-istess nuqqas ;

12. Illi minkejja li r-rikorrent ghamel talba taht l-Artikolu 406 tal-Kap.76 tal-Ligijiet ta` Malta u petizzjoni lill-President ta` Malta sabiex tinhafirlu l-multa mposta bis-sentenza tal-20 ta` Frar 2008 dawn it-tnejn gew michuda (ara Dokument `DM4` u Dokument `DM5` hawn annessi), bil-konsegwenza li r-rikorrent ghadu jsofri l-ksur tad-drittijiet fundamentali tieghu kif fuq inghad, anzi dan ir-rifjut minnu nnifsu jkompli jipperpetwa l-ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti ;

13. Illi ghaldaqstant wara li ezawrixxa kull rimedju ordinarju li seta` kellu r-rikorrent qieghed jipprocedi bl-istanti kawza sabiex jikseb (i) dikjarazzjoni illi l-fatti kif fuq esposti jammontaw ghal ksur tal-jeddijiet fundamentali tieghu u partikolarment tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni, tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea u tal-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-istess Konvenzjoni; (ii) dikjarazzjoni illi l-Artikolu 83(3) tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Mizjud jilledi d-drittijiet fundamentali tar-rikorrent taht l-Artikoli

appena citati (iii) it-thassir tas-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tal-20 ta` Frar 2008 fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Alexander Paul Miruzzi) vs David Mifsud u l-konsegwenzjali liberazzjoni tar-rikorrent minn kull imputazzjoni u htija fir-rigward tal-akkuzi migjuba kontrih riferibbilment ghall-imsemmija kawza; (iv) kwalsijasi rimedju iehor li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha xieraq u opportun a tenur tal-Artikolu 46 tal-Kostituzzjoni u tal-Artikoli 13 u 41 tal-Konvenzjoni Ewropea, liema rimedju r-rikorrent jissottometti umilment li ghandu jinkludi kumpens xieraq ghall-vjolazzjonijiet fuq imsemmija ;

Jghidu ghalhekk il-konvenuti, prevja kwalsijasi dikjarazzjoni necessarja u opportuna, u ghar-ragunijiet premessi, ghaliex m`ghandhiex din il-Qorti :

1. Tiddikjara illi, ghar-ragunijiet fuq esposti, is-subartikolu 3 tal-artikolu 83 tal-Kap 406 tal-Ligijiet ta` Malta jikser id-drittijiet u Libertajiet Fondamentali tar-rikorrenti kif protetti mill-Kostituzzjoni ta` Malta fl-Artikolu 39 ;

2. Tiddikjara illi, ghar-ragunijiet fuq esposti, id-dispozizzjonijiet tas-subartiklu 3 tal-artikolu 83 tal-Kap 406 tal-Ligijiet ta` Malta jiksru id-drittijiet u Libertajiet Fondamentali tar-rikorrenti kif protetti mill-Konvenzjoni Ewropeja ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet u l-Libertajiet Fundamentali tal-Bniedem :

(a) fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea inkorporat fl-Ewwel Skeda tal-Kap 319 tal-Ligjiet ta` Malta ; u

(b) fl-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-istess Konvenzjoni ;

3. Konsegwentement tiddikjara illi s-subartikolu 3 tal-Artikolu 83 tal-Kap.406 tal-Ligijiet ta` Malta huwa null u minghajr effett in kwantu leziv tal-Artikoli precitati tal-Konvenzjoni u tal-Kostituzzjoni ;

4. Tiddikjara konsegwentement illi kwalsijasi multa amministrattiva reklamata mill-intimat Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud a bazi tal-Artikolu 83(3) tal-Kap.406 jikkostitwixxu procedura penali b`konsegwenza ta` detement jew piena u li jrendu l-proceduri kriminali u pieni konsegwenzjali kif premessi nulli u minghajr effett ;

5. Tiddikjara illi, ghar-ragunijiet premessi f`dan ir-rikors, is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tal-20 ta` Frar 2008 fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Alexander Paul Miruzzi) vs David Mifsud tikkostitwixxi ksur tal-jeddijiet fundamentali tar-rikorrent kif protetti :

(a) fl-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ;

(b) fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea ; u

(c) fl-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea ;

6. Thassar l-imsemmija sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tal-20 ta` Frar 2008 fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Alexander Paul Miruzzi) vs David Mifsud fejn ir-rikorrent gie misjub hati tal-akkuza kif dedotta kontra tieghu f`dawk il-proceduri u kkundannat ghal multa ta` hdax-il elf mija u hdax il-Ewro u hdax-il centezmu (€11,111.11) ;

7. Konsegwentement tordna l-liberazzjoni mmedjata tar-rikorrent minn kull imputazzjoni u htija fir-rigward tal-akkuzi kif migjuba kontrih fil-kawza msemmija fit-talba precedenti ;

8. Tiddikjara illi bl-agir taghhom l-intimati jew min minnhom huma responsabbli tal-vjolazzjonijiet tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent kif premess ;

9. Tiffissa kumpens xieraq dovut lir-rikorrenti ghall-vjolazzjonijiet fuq imsemmija ;

10. Tordna lill-intimati jew min minnhom ihallsu l-kumpens hekk likwidat lir-rikorrenti ;

11. Taghti kull rimedju, direttiva u kumpens iehor li jidhrilha xieraq u opportun a tenur tal-Artikoli 46 tal-Kostituzzjoni u 13 u 41 tal-Konvenzjoni Ewropea.

Rat id-dokumenti li kienu esebiti mir-rikorrenti, flimkien mal-lista tax-xhieda.

Rat id-digriet taghha tat-22 ta` April 2010 (fol 58 u 59) fejn, ghar-ragunijiet hemm moghtija, cahdet it-talba tar-rikorrent sabiex tissospendi l-esekuzzjoni tad-digriet tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tat-28 ta` Jannar 2010 fil-kawza fl-ismijiet *Il-Pulizija vs David Mifsud* sakemm tigi deciza definittivament il-kawza tal-lum.

Rat ir-risposta tal-intimati prezentata fis-16 ta` April 2010 li taqra hekk –

Eccezzjonijiet Preliminari

1. Illi fl-ewwel lok l-Onorevoli Prim Ministru ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju stante illi ai termini ta` l-artikolu 181B tal-Kap. 12 mhuwiex legittimu kontradittur ;

2. Illi fit-tieni lok, ir-rikorrent m`ghandux interess guridiku sabiex jattakka l-Artikolu 83(3) tal-Kap. 412 stante illi :

i) huwa ammetta l-akkuza kontrih fiz-zewg proceduri kriminali li ttiehdu kontrih quddiem il-Qorti tal-Magistrati, u cioe` dawk ta` l-2005 u 2008 rispettivament. L-ammissjoni hija indikazzjoni li ma kien hemm xejn fil-proceduri li r-rikorrent kien qed jara bhala rregolari. Ghalhekk ir-rikorrent ma jistax issa jissolleva lmenti dwar procedura illi hu ssottometta ruhu ghaliha kompletament fil-passat billi din issa saret res judicata.

ii) huwa ma uzax ir-rimedju miftuh ghalih illi jitlob referenza Kostituzzjonali fil-procedura ta` l-2008, u dan il-fatt mehud flimkien ma` l-ammissjoni msemmija aktar 'il fuq jekwivalu ghal akwijexxenza min-naha tar-rikorrent ;

3. Illi inoltre u bla pregudizzju ghas-suespost, ir-rikorrent naqas milli jezawrixxi r-rimedji ordinarji li kellu ghad-dispozizzjoni tieghu, konsistenti f`appell minn xi wahda jew aktar mis-sentenzi moghtija mill-Qorti tal-Magistrati fil-konfronti tieghu.

<u>Mertu</u>

4. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet tar-rikorrent huma nfondati fil-mertu u dan ghar-ragunijiet segwenti :

5. B`riferenza ghall-paragrafu 7 tar-rikors promotur, ir-rikorrent wehel il-penali stante li wara s-sentenza ta` l-2002 huwa kien baqa` ma ssottomettiex ir-returns tal-VAT rikjesti. Dan in-nuqqas baqa` jtul minn April 2002 sa Novembru 2005. Iz-zewg sentenzi li nghataw fl-2005 u 2008 ma kinux jirreferu ghan-nuqqas tar-rikorrent li jissottometti r-returns izda ghan-nuqqas tieghu li jhallas il-multa ta` kuljum li giet imposta fuqu bhala konsegwenza ta` dak in-nuqqas. Is-sentenzi jirreferu ghall-istess nuqqas ta` hlas izda f`zewg perjodi differenti, u ghalhekk m`humiex dwar l-istess fatt ;

6. Illi b`riferenza ghall-paragrafu 8, it-tardivita` fil-pagament da parti tar-rikorrent ma tistax titqies bhala reat kontinwat. Skond l-artikolu 18 tal-Kodici Kriminali -

"Meta d-diversi atti maghmulin mill-hati, ukoll jekk fi zminijiet differenti, ikunu jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi, u jkunu gew maghmula b`rizoluzzjoni wahda, dawn l-atti jitqiesu bhala reat wiehed, imsejjah reat kontinwat ..."

Fil-kaz in ezami, in-nuqqas tar-rikorrent li jhallas il-multa akkumulata ma kienx riferibbli ghad-dispozizzjonijiet ta` xi ligi izda ghal sentenza tal-Qorti. Jekk wiehed jaccetta l-argument ta` l-attur dan ikun ifisser li sentenza tal-Qorti li ghaddiet in gudikat ma jkollhiex sahha assoluta, izda biss relattiva, billi l-hati jkun jista` jibqa` jisfida s-sentenza tal-Qorti ghax jaf li jekk jipprocedu darba kontrih ghall-multi ma jkunux jistghu jergghu jipprocedu aktar drabi. Ghalhekk, ma kien hemm ebda ksur tal-principju `<u>ne bis in idem</u>` fil-konfront tar-rikorrent ;

7. Illi b`referenza ghall-paragrafu 10, m`huwiex minnu li r-rikorrent m`ghandu ebda pendenzi ta` taxxa. Fil-fatt, id-Dipartiment tal-VAT m`ghamilx deregistrazzjoni tar-rikorrent, kif hu qed jippretendi; pjuttost, ir-registrazzjoni tieghu giet `blocked` stante illi r-rikorrent kien ghad fadallu pendenzi mad-Dipartiment ;

8. Illi b`referenza ghall-paragrafu 11, l-Artikolu 83(3) tal-Kap. 406 ma jilledix id-drittijiet tar-rikorrent, stante li mhux minnu li gew imposti `diversi penali riferibbilment ghall-istess nuqqas` ;

9. Illi b`referenza ghall-paragrafu 12, huwa assurd li r-rikorrent iqis ir-rifjut tal-petizzjoni mill-President ta` Malta bhala b`xi mod leziv tad-drittijiet tieghu. Il-President jiddeciedi dwar petizzjonijiet skond id-diskrezzjoni tieghu, u r-rikorrent ma setax jippretendi li nuqqas bhal tieghu seta` jigi sanat mill-President meta huwa insistentement kien sfida l-awtorita` tal-Qorti bin-nonkuranza tieghu ta` l-obbligi kollha imposti fuqu mis-sentenza li nghatat kontrih fl-2002 ;

Illi rigward il-paragrafu 13, mill-kontenut tar-rikors promotur ma jirrizultax li din il-Qorti ghandha twettaq dak li qed jigi mitlub minnha stante li ma sehh ebda ksur tal-Kostituzzjoni jew tal-Konvenzjoni Ewropea ;

Illi fid-dawl tas-suespost u fi kwalunkwe kaz, it-talbiet tar-rikorrent ma jistghux jigu milqugha stante illi –

Mir-ragunijiet esposti fir-rikors promotur ma jirrizultawx ragunijiet validi ghaliex l-artikolu 83(3) ghandu jigi mpunjat, u ghalhekk l-ewwel tliet talbiet tar-rikorrent m`ghandhomx jintlaqghu ;

Illi bla pregudizzju ghas-suespost, b`referenza ghar-raba` talba, il-multa msemmija mir-rikorrent hija, kif jammetti hu stess, multa amministrattiva, u m`hijiex ta` natura kriminali. Il-Kodici Kriminali tipprovdi li azzjoni kriminali tista` titmexxa indipendentement minn azzjoni civili. Inoltre d-disposizzjonijiet ta` l-artikolu 83(3), u senjatament fejn dawn jipprovdu ghall-hlas ta` multa

amministrattiva, m`humiex intizi bhala piena izda bhala mezz kif il-persuna li kontriha jigu applikati tosserva l-ligi tal-VAT u ma taqax lura fid-dmirijiet taghha taht l-istess ligi. Ghalhekk ir-raba` talba m`ghandhiex tintlaqa` ;

Illi z-zewg talbiet immarkati bin-numru hamsa (5) m`ghandhomx jintlaqghu ghar-ragunijiet suesposti. Huwa car li s-sentenza li r-rikorrent qieghed jimpunja hija valida u ghandha tigi rispettata minnu minflok ma joqghod jipprova jdewwem il-hlas ta` l-ammont dovut minnu ;

Illi s-sitt talba allura lanqas m`ghandha tintlaqa` ;

Illi finalment, galadarba ma hemmx lezjoni tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent, lanqas it-talbiet seba` sa ghaxra m`ghandhom jintlaqghu.

<u>Il-Pozizzjoni fil-Qorti Ewropea</u>

Illi l-pozizzjoni addottata mir-rikorrent ma ssibx riskontru fil-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea. Il-Qorti qatt ma ddecidiet li ma jistghux jittiehdu azzjonijiet kriminali u civili (amministrattivi) f`daqqa. Li l-Qorti ma tippermettix huwa li l-multa civili tkun fil-verita` ta` natura kriminali. Dan mhux il-kaz fis-sitwazzjoni li qed jilmenta minnha r-rikorrent ;

Illi fost il-kazijiet fejn giet trattata din il-kwistjoni wiehed jirriskontra l-kaz ta` <u>Ruotsalainen vs Finland</u>. F`din il-kawza, il-Qorti Ewropea sabet li l-applikant kien l-ewwel gie mixli u kkundannat fi proceduri kriminali talli evada taxxa fuq il-fuel, u mbaghad gie mitlub ihallas multa `amministrattiva` li pero` <u>kienet it-tripplu</u> ta` kemm kien `seraq` lill-istat f`taxxi bl-uzu ta` dak il-fuel. Allura <u>l-element ta` proporzjonalita` kien nieqes</u> u l-Qorti dehrilha

li dik kienet mizura ta` punizzjoni u deterrenza u allura kellha titqies bhala mizura kriminali ;

Illi izda fil-kaz odjern il-multa in kwistjoni ma gietx imposta minhabba f`ligi minn xi awtorita` jew korp, izda giet imposta mill-Qorti bhala garanzija li r-rikorrent odjern iwettaq id-dmir tieghu li jissottometti r-returns tal-VAT. Ma kienx hemm element ta` punizzjoni fis-sens li l-Qorti fl-2002 kienet speci qed taghmel patt mar-rikorrent li jwettaq dmiru u qed tassigura ruhha permezz tal-multa gornaljera illi hu fil-fatt izomm kelmtu. Il-multa ma kinitx bi tpattija ghal dak illi r-rikorrent naqas li jaghmel izda bhala assikurazzjoni li hu jwettaq dak li kien mistenni minnu. Fil-fatt, ir-rikorrent seta` lanqas ihallas centezmu mill-multa billi jittempera ruhu mar-rieda tal-Qorti fil-pront. Kieku ghamel hekk ma kien jehel XEJN. Izda Ruotsalainen ma kellux din l-opzjoni – huwa ried bil-fors ihallas multa sproporzjonata ghan-nuqqas amministrattiv li kien wettaq ;

Il-Qorti f` "Ruotsalainen" titkellem dwar l-importanza tan-natura tar-`reat` jew nuqqas imwettaq mill-persuna kkundannata, kif indikat aktar 'l isfel. Ghalhekk, ghalkemm huwa minnu dak li jghid ir-rikorrent dwar li l-klassifika nazzjonali li fiha jaqa` reat ma torbotx lill-istess Qorti, dan ma jfissirx li fil-kaz odjern wiehed ghandu jieqaf hemm, ghax kieku ma jkunx hemm gwida cara bizzejjed ta` meta nuqqas jista` jitqies bhala kriminali ;

Kif qalet il-Qorti,

1. The Court`s established case-law sets out three criteria, commonly known as the "Engel criteria" (see Engel and Others v. the Netherlands, 8 June 1976, Series A no. 22), to be considered in determining whether or not there was a "criminal charge". The first criterion is the legal classification of the offence under national law, the second is the very nature of the offence and the third is the degree of severity of the penalty that the person concerned risks incurring" ;

Il-Qorti tkompli tenfasizza illi –

2. The second criterion, the nature of the offence, is the more important. The Court observes that the relevant provision of the Fuel Fee Act was directed towards all citizens rather than towards a group possessing a special status. The applicant was liable in his capacity as owner or user of a diesel engine vehicle. As to the government`s argument that the fuel fee debit was intended as pecuniary compensation for damage, the Court is however not so convinced in the circumstances of the present case. It may well be that the fuel fee imposed corresponded to the damage caused, namely loss of revenue. <u>It is however to be noted that the fuel fee collected was trebled. This must in the Court`s view be seen as a punishment to deter re-offending, recognised as a characteristic feature of criminal penalties (see Ezeh, §§ 102 and 105). It may therefore be concluded that the fuel fee debit was imposed by a rule whose purpose was not only compensatory but also deterrent and punitive. The Court considers that this establishes the criminal nature of the offence.</u> (enfasi ta` l-esponenti) ;

L-esponenti jidhrilhom li kif diga` spjegaw aktar 'il fuq, in-nuqqas tar-rikorrent li jhallas il-multa tal-Qorti ma jistax jitqies li huwa nuqqas kriminali, u jekk ghall-grazzja ta` l-argument wiehed kellu jikkonkludi hekk, jibqa` l-fatt illi l-proceduri ghall-gbir ta` dik il-multa huma fin-natura taghhom, kif diga` gie spjegat, proceduri ta` infurzar ta` ordni tal-Qorti li kienet torbot lir-rikorrent u mhux proceduri sabiex jergghu jikkastigaw mill-gdid lir-rikorrent tan-nuqqas originali tieghu li ma jissottomettix ir-returns tat-taxxa ;

Inoltre, il-multa amministrattiva lanqas ma ghandha xi element ta` tpattija izda hija biss intiza bhala mezz ta` assikurazzjoni li t-taxpayer jaghmel dak li tobbligah jaghmel il-ligi ;

Rigward l-allegat ksur ta` l-artikolu 6, stante li r-rikorrent qieghed isejjes it-talbiet tieghu bazikament fuq allegazzjoni ta` proceduri li jilledu l-principju u d-dritt ta` 'ne bis in idem', allura l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni jigi superfluwi, u dan skond l-insenjament ta` l-istess Qorti Ewropea ;

Ghal darb`ohra, l-esponenti sejrin jikkwotaw mis-sentenza ta` "Ruotsalainen" :

"3. The applicant complained that the failure to comply with the non bis in idem rule amounted to a violation of Article 6 of the Convention ;

4. The court notes that the principle is embodied solely in Article 4 of Protocol No. 7 ; the other provisions of the Convention do not guarantee compliance with it either expressly or implicitly (see Ponsetti and Chesnel v. France (dec.), cited above). It follows that this part of the application is incompatible ratione materiae with the provisions of the Convention within the meaning of Article 35 § 3 and must be rejected in accordance with Article 35 § 4."

Ghaldaqstant ghar-ragunijiet suesposti, l-esponenti jitolbu bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti joghgobha tichad ir-rikors odjern bl-ispejjez kontra r-rikorrent.

Rat l-atti tal-kawzi kriminali li ghalihom ir-rikorrent ghamel riferenza fir-rikors tieghu, liema atti kienu esebiti b`nota tad-19 ta` Mejju 2010 (fol 75 sa 137).

Rat il-verbal tal-udjenza tat-22 ta` Gunju 2006.

Rat li f`dik l-udjenza l-partijiet kienu diretti mill-Qorti sabiex igibu provi u jaghmlu sottomissjonijiet dwar l-ewwel tliet eccezzjonijiet preliminari.

Semghet id-deposizzjoni tar-rikorrent f`dik l-udjenza.

Rat li l-partijiet ghalqu l-provi taghhom dwar l-eccezzjonijiet preliminari fl-istess udjenza.

Semghet ukoll fl-istess udjenza s-sottomissjonijiet tad-difensuri tal-partijiet dwar dawn it-tliet eccezzjonijiet.

Rat id-digriet moghti f`dik l-udjenza fejn halliet il-kawza ghas-sentenza dwar l-ewwel tliet eccezzjonijiet preliminari.

Rat l-atti tal-kawza.

Ikkunsidrat :

B. <u>L-Eccezzjonijiet Preliminari</u>

I. <u>L-Ewwel Eccezzjoni</u> - <u>Legittimu Kontradittur</u>

L-ewwel eccezzjoni preliminari taqra hekk –

l-Onorevoli Prim Ministru ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju stante illi ai termini ta` l-artikolu 181B tal-Kap.12 mhuwiex legittimu kontradittur.

Eccezzjoni ta` din ix-xorta kienet trattata u deciza fis-sentenza *in parte* li tat din il-Qorti diversament

presjeduta mill-Onor. Imhallef Joseph R. Micallef fil-kawza fl-ismijiet "**Anthony P. Farrugia vs L-Onorevoli Prim Ministru**" deciza fis-17 ta` Novembru 2006. Minn din is-sentenza *in parte* ma sarx appell.

Din il-Qorti sejra ticcita *in extenso* minn din is-sentenza ghaliex tikkondividi r-*ratio decidendi* taghha u ghalhekk sejra taghmlu taghha ghall-fini tal-provvediment tal-lum.

Il-Qorti pprovdiet dwar eccezzjoni preliminari identika ghal dik tal-lum u qalet hekk –

Illi l-Qorti taghraf il-fatt li l-kwestjoni dwar min ghandu jwiegeb ghall-ilment ta` ksur ta` jedd fundamentali tal-bniedem ilha zmien tkidd lil min ikun involut f`kawzi bhal dawn. Biz-zmien, tfasslu regoli ta` prattika biex jingharaf kontra min kawza bhal din imissha titressaq.. Il-hsieb dejjem kien li eccezzjoni bhal din m`ghandhiex isservi biex jitwal il-process tas-smigh tal-ilment fil-mertu, imma biex jigi mistharreg min tassew jista` jaghti r-rimedju f`kaz li jirrizulta li l-ilment tal-ksur tad-dritt fundamentali kien wiehed misthoqq. Mad-dhul fis-sehh fil-bidliet estensivi li saru fil-Kodici tal-Procedura fl-1995, u b`mod partikolari fl-artikolu dwar ir-rapprezentanza tal-Gvern fil-kawzi, jidher li tqies li l-problema tal-legittimu kuntradittur kienet b`hekk twittiet darba ghal dejjem. Dan l-izjed minhabba li l-artikolu 181B ma kien jaghmel l-ebda distinzjoni dwar l- ghamla ta` procedura gudizzjarja li ghaliha kien jirreferi. Mhux hekk biss, imma l-imsemmi artikolu jaghmel parti minn Titolu tal-Kodici li d-dispozizzjonijiet tieghu "jghoddu ghall-qrati kollha". Din il-Qorti kif presjeduta hija wkoll tal-fehma shiha li l-kwestjoni tar-rapprezentanza tal-Gvern f`kawzi ta` xejra kostituzzjonali jew konvenzjonali hija wkoll koperta bl-imsemmija d-dispozizzjonijiet ;

Illi, madankollu, jidher li l-imsemmi artikolu baqa` dejjem ma ccarax ghal kollox il-kwestjoni tal-legittimu kontradittur fejn l-ilment tal-ksur tal-jedd fundamentali kien dirett lejn ligi jew strument iehor li ghandu s-sahha ta` ligi. Il-Qrati ma jidhirx li stharrgu dan il-punt espressament, ghalkemm jidher li alludew ghalih obiter. Il-mistoqsija li tqum hija jekk l-artikolu 181B(2) jistax jitqies li jimla dan il-vojt ukoll.

… Illi fi studju analitiku li sar dwar il-procedura "kostituzzjonali", b`riferenza ghall-portata tal-artikolu 181B, inkiteb li "It is difficult to think of any claim which cannot be directed against a department and it in fact appears that this amendment was inspired by the question of the representation of the Courts, or specifically Judges and Magistrates and those who somehow or other are given the faculty of judging. No other `prohibition` of this type seems to exist. In any case, the Prime Minister is always a legitimate defendant in actions against the government" (ara – Mifsud Bonnici – Constitutional Procedure relative to Fundamental Rights and Freedoms – 2004 – pag.64). Din it-tifsira turi li, f`certi kazijiet, ilment ta` ksur ta` jedd fondamentali jista` jkun indirizzat lejn persuna li la hija kap ta` dipartiment governattiv u lanqas kontra l- Avukat Generali bhala rapprezentant tal-Gvern, imma lejn esponenti iehor tal-Gvern ;

Illi l-Qorti tqis li l-kwestjoni ta` min ghandu jwiegeb ghal xilja ta` ksur ta` jedd fondamentali tintrabat sewwa mal-ghamla tal-ksur li jkun u wkoll mal-ghamla ta` rimedju li jista` jinghata. Ilu zmien li l-Qrati taghna gharfu din ir-rejalta` u ghalhekk sawru d-distinzjonijiet mehtiega applikabbli ghall-bicca l-kbira mill-kazijiet. Ghalhekk, illum il-gurnata jingharfu kategoriji differenti ta` persuni li jistghu jitqiesu bhala legittimi kuntraditturi f`azzjonijiet kostituzzjonali. Dawn jinqasmu fi tliet kategoriji, jigifieri (a) dawk li jridu jwiegbu direttament jew indirettament ghall-ghamil li jikser id-dritt fundamentali ta` persuna, (b) dawk li jridu jaghmlu tajjeb (billi jipprovdu r-rimedju xieraq) ghan-nuqqasijiet jew l-eghmejjel li bihom haddiehor jikser xi

jedd fundamentali ta` xi hadd, u (c) dawk il-partijiet kollha li jkunu f`kawza meta kwestjoni ta` xejra kostituzzjonali jew konvenzjonali tqum waqt is-smigh ta` xi kawza f`qorti. Ma` dawn, u dejjem jekk ikollhom interess fil-kawza, jistghu jiddahhlu persuni ohrajn bil-ghan li jaghmlu shih il-gudizzju u jaghmluh rapprezentattiv ta` kull interess involut fil-kwestjoni ;

Illi, madankollu, bis-sahha tad-dispozizzjonijiet tal-Att IX tal-2006, li dahal fis-sehh fis-7 ta` Lulju, 2006, iddahlet dispozizzjoni gdida fil-Kodici tal-Procedura [L-Art.242(2)], li biha huwa l-Prim Ministru direttament li jinghata s-setgha u l-fakulta` li jagixxi f`kaz fejn xi ligi tkun instabet li tikser xi jedd fundamentali ta` persuna kif imhares fil-Kostituzzjoni jew fil-Konvenzjoni. B`din id-dispozizzjoni gdida, jidher li saret kjarifika li fi kwestjonijiet li jolqtu s-siwi "kostituzzjonali" ta` xi ligi fis-sehh huwa l-Prim Ministru l-persuna legittima biex tindirizza r-rimedju mehtieg …

Illi jekk wiehed iqis kif inhija mfassla l-ewwel talba tar-rikorrent, wiehed isib li hija l-ligi nnifisha li qieghda tkun attakkata bhala dik li biha huwa garrab ksur ta` jedd fundamentali tieghu. F`dan ir-rigward, l-intimat Onorevoli Prim Ministru jkollu locus standi fil-kawza, imqar b`riferenza ghal dik it-talba. Dan qieghed jinghad biss b`riferenza ghal dak li jidher mad-daqqa t`ghajn f`dik it-talba u lil hinn minn kull kunsiderazzjoni dwar is-siwi taghha jew konsiderazzjonijiet fil-mertu dwarha, li ghadu bikri wisq biex isiru f`dan il-waqt ;

Illi ghal dawn ir-ragunijiet, ghalhekk, il-Qorti ssib li l-eccezzjoni preliminari m`hijiex misthoqqa u sejra twarrabha ;

Din il-Qorti hija tal-istess fehma.

In vista tal-premess, din il-Qorti qeghda tichad l-ewwel eccezzjoni preliminari.

II. <u>It-Tieni Eccezzjoni - Interess Guridiku</u>

It-tieni eccezzjoni preliminari taqra hekk –

ir-rikorrent m`ghandux interess guridiku sabiex jattakka l-Artikolu 83(3) tal-Kap. 412 stante illi :

i) huwa ammetta l-akkuza kontrih fiz-zewg proceduri kriminali li ttiehdu kontrih quddiem il-Qorti tal-Magistrati, u cioe` dawk ta` l-2005 u 2008 rispettivament. L-ammissjoni hija indikazzjoni li ma kien hemm xejn fil-proceduri li r-rikorrent kien qed jara bhala rregolari. Ghalhekk ir-rikorrent ma jistax issa jissolleva lmenti dwar procedura illi hu ssottometta ruhu ghaliha kompletament fil-passat billi din issa saret res judicata.

ii) huwa ma uzax ir-rimedju miftuh ghalih illi jitlob referenza Kostituzzjonali fil-procedura ta` l-2008, u dan il-fatt mehud flimkien ma` l-ammissjoni msemmija aktar 'il fuq jekwivalu ghal akwijexxenza min-naha tar-rikorrent.

Fil-kawza "**<u>Anthony P. Farrugia vs L-Onorevoli Prim` Ministru et</u>**" (op. cit.) inghatat eccezzjoni simili.

Il-Qorti qalet hekk –

Illi jidher sewwa li jinghad li f`kawza fejn persuna tallega li garrbet ksur ta` jedd fundamentali mhares mill-Kostituzzjoni jew mill-Konvenzjoni, dik il-persuna trid turi li ghandha interess guridiku biex tiftah kawza bhal dik. Huwa biss f`kawza mahsuba taht l-artikolu 116 tal-Kostituzzjoni – l-hekk imsejha "actio popularis" dwar in-

nuqqas ta` siwi ta` ligijiet – li m`huwiex mehtieg li l-parti attrici turi li ghandha xi interess personali biex tressaq kawza bhal dik. Mill-bqija, jidher li l-principji li jistabilixxu x`ghandu jkun dan l-interess f`kawza "ordinarja" japplikaw ukoll ghall-kawzi taht din il-procedura specjali ta` ksur ta` dritt fundamentali.

… l-istess parti mgarrba trid turi li hija tassew "vittma" u dan jikkostitwixxi l-interess guridiku taghha biex tressaq u tmexxi 'l quddiem azzjoni bhal din ;

Illi dan ifisser li, kif inghad ghadd ta` drabi mill-Qrati Maltin, l-interess mehtieg irid ikun wiehed dirett, legittimu u kif ukoll attwali, u jrid johrog minn stat attwali ta` ksur ta` jedd, liema ksur ikun jikkonsisti f`kundizzjoni pozittiva jew negattiva li xxejjen jew tipprova ggib fix-xejn dritt li jappartieni lid-detentur jew li lilu jkun misthoqq ;

Illi l-interess guridiku f`parti attrici huwa dak li l-imharrek jirrifjuta jew jonqos li jaghraf il-jedd tal-istess attur u li, fih innifsu, johloq il-htiega tal-vertenza. Ghalhekk, dan igib mieghu l-konsegwenza li l-ewwel u l-aqwa interess guridikament ammissibbli huwa dak li kull persuna ghandha, jigifieri li titlob li, fil-konfront taghha, isir haqq jew li tigi msewwija ingustizzja maghmula fil-konfront taghha ;

Illi biex tali interess ikun tutelat minn karattru guridiku, irid ikun iwassal ghal rizultat ta` utilita` u vantagg ghal min irid jezercita l-jedd b`mod li jekk l-azzjoni ma tistax twassal biex tipproduci tali rizultat ghal min jibdiha, dik l-azzjoni ma tistax tregi. Kien minhabba f`dan il-principju li ghadd ta` sentenzi cahdu l-jedd tal-azzjoni lil min ried jikseb b`sentenza biss dikjarazzjoni minghajr oggett materjali ;

Illi gie stabilit ukoll mill-Qrati li dak li jfisser l-interess tal-attur ghandu jkun jidher mill-att tal-kawza nnifisha, u

ghalkemm il-mottiv tal-interess mhux mehtieg li jkun imsemmi fl-att li bih il-kawza tinfetah, ghandu ghall-anqas jirrizulta mill-provi jekk kemm-il darba jigi kuntrastat ;

Illi, dwar il-kwestjoni tal-attwalita` tal-interess, b`mod partikolari dak l-interess li ghandu juri l-attur biex isostni l-kawza, inghad ukoll li fil-prattika gudizzjarja wiehed jista` jressaq kawza biex jikseb dikjarazzjoni preordinata ghal azzjoni definitiva u ahharija, minkejja li din ma tkunx giet inkluza fl-azzjoni ta` accertament. Madankollu, f`kaz bhal dan, il-Qorti trid tkun soddisfatta li jkun hemm l-interess mehtieg, anki preordinat ghall-kawza l-ohra, u li d-dikjarazzjoni miksuba fil-kawza ta` accertament tkun tifforma l-bazi tal-kawza l-ohra li tista` tinfetah 'il quddiem ;

Illi l-interess mhux tabilfors ikun wiehed li jigi kwantifikat f`somma determinata ta` flus jew gid. L-interess jista` jkun ukoll meqjus imsejjes jekk jimmira li jhares jew jaghti gharfien ghal jedd morali jew suggettiv, imbasta l-jedd invokat ma jkunx wiehed ipotetiku ;

Illi, minhabba li kawza dwar ilment ta` ksur ta` jedd fundamentali tista` titressaq kemm jekk dak il-jedd ikun diga` nkiser jew qieghed jinkiser b`xi ghamil u kif ukoll jekk ikun hemm il-bizgha tal-ksur ta` dak il-jedd, johrog li f`kaz bhal dan l-element tal-interess guridiku jiehu xejra partikolari mill-aspett tal-attwalita`. Dan m`ghandux ikun ta` xkiel ghall-applikazzjoni tal-principji fuq imsemmija, ghaliex l-interess guridiku mistenni xorta wahda jirrizulta fejn, fil-kaz konkret u mhux semplicement ipotetiku, il-ksur ravvizat ikun wiehed rejali u imminenti ;

Illi lanqas ma jintilef dan l-interess jekk il-parti mgarrba ma taghzilx li tqajjem il-"kwestjoni kostituzzjonali" huma u ghaddejjin proceduri ohrajn li mbaghad minnhom wiehed jilminta minn ksur ta` xi jedd fundamentali. It-tqanqil tal-"kwestjoni kostituzzjonali" hija fakultativa, u l-ghazla li parti f`kawza li ma tinqediex biha (ghaliex, wara

kollox, ir-riferenza m`hijiex tal-parti li tqajjimha izda tal-Qorti li taccetta li tirreferi l-kwestjoni) ma twaqqafx ir-rimedju li dik il-parti tadixxi lil din il-Qorti direttament ghal rimedju taht lartikolu 46(1) tal-Kostituzzjoni jew l-artikolu 4(1) tal- Kapitolu 319 ;

Illi ghalhekk, lanqas din l-eccezzjoni ma hija tajba u l-Qorti m`hijiex sejra tilqaghha ;

Din il-Qorti taghmel taghha dan id-*decide* bl-aggjunta tal-konsiderazzjoni illi bil-fatt illi r-rikorrent tal-lum ammetta l-akkuza fiz-zewg proceduri kriminali istitwiti kontra tieghu ma jgibx mieghu karenza ta` l-interess tal-istess rikorrent li jistitwixxi l-azzjoni tal-lum skond il-kawzali u talbiet hemm dedotti.

In vista tal-premess, din il-Qorti qeghda tichad it-tieni eccezzjoni preliminari wkoll.

Ikkunsidrat :

III. <u>It-Tielet Eccezzjoni – Rimedji Ordinarji</u>

It-tielet eccezzjoni preliminari taqra hekk –

ir-rikorrent naqas milli jezawrixxi r-rimedji ordinarji li kellu ghad-dispozizzjoni tieghu, konsistenti f`appell minn xi wahda jew aktar mis-sentenzi moghtija mill-Qorti tal-Magistrati fil-konfronti tieghu.

Fil-kawza "**<u>Anthony P. Farrugia vs L-Onorevoli Prim` Ministru et</u>**" (op. cit.) inghatat eccezzjoni simili.

Il-Qorti qalet hekk –

Illi jidher li din l-eccezzjoni hija stedina maghmula mill-intimati biex din il-Qorti tapplika l-proviso tal-artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u dak tal-artikolu 4(2) tal-Kapitolu 319 tal-Ligijiet ta` Malta ;

Illi l-kriterji li jridu jitqiesu biex Qorti tal-kompetenza "kostituzzjonali" taghzel li ma twettaqx is-setghat fuq il-bazi li l-parti rikorrenti kellha rimedji ohrajn "ordinarji" huma llum il-gurnata stabbiliti b`mod konsistenti mill-qrati Maltin. Din il-Qorti ma jidhrilhiex li ghandha toqghod terga` tfissirhom, u tillimita ruhha biex tirreferi ghas-sentenza taghha tat-30 ta` Gunju, 2005, fil-kawza* ***Tretyak vs Direttur tac-Cittadinanza u Expatriate Affairs****, li kienet konfermata mill-Qorti Kostituzzjonali fis-16 ta` Jannar, 2006. Dik l-istess Qorti ghadha zzomm l-istess principji kif muri f`decizjonijiet li nghataw dan l-ahhar dwar l-istess eccezzjoni [ara - Kost. ***31.10.2007*** *fil-kawza fl-ismijiet* ***Joseph Caruana et vs Il-Prim Ministru et*** *(Rik. Kost. 44/06)] ;*

Illi meta jissemma li jkun hemm rimedju iehor xieraq, irid jintwera li dan ikun rimedju accessibbli, xieraq, effettiv u adegwat biex jindirizza l-ksur jew theddid ta` ksur lamentat.. M`hemmx ghalfejn li, biex jitqies bhala effettiv, ir-rimedju jintwera bhala wiehed li se` jaghti lir-rikorrent success garantit, bizzejjed li jintwera li jkun wiehed li jista` jigi segwit b`mod prattiku, effettiv u effikaci. L-ezistenza li tassew ikun (jew kien) hemm rimedju alternativ xieraq trid tintwera mill-intimat li fuqu jaqa` l-piz tal-prova biex jikkonvinci lil din il-Qorti biex taghzel li ma tezercitax is-setghat taghha biex tisma` l-kawza ;

Illi huwa fatt ukoll li, minkejja li jista` jkun minnu li l-parti rikorrenti seta` kellha ghad-dispozizzjoni taghha rimedju "ordinarju", din il-Qorti xorta wahda jibqaghlha dejjem id-diskrezzjoni li taghzel li tibqa` tisma` l-kawza. L-ezistenza ta` "rimedju ordinarju" ma torbotx idejn din il-

Qorti milli tkompli tisma` kawza kostituzzjoniali mressqa quddiemha. Id-diskrezzjoni li tuza trid tkun wahda prudenti u fl-ahjar interess tal-amministrazzjoni tal-gustizzja. Normalment, din id-diskrezzjoni tintuza meta r-rikorrent ikun jidher li tassew ghandu disponibbli ghalih rimedju li, kieku uzat kif imiss, jista` jaghtih il-harsien tal-jedd li f`kawza bhal din jghid li qieghed igarrab ksur tieghu ;

Illi meta l-Qorti tigi biex tapplika l-principji hawn fuq imfissra ghall-kaz li ghandha quddiemha ssib li ma nghatatx ragunijiet tajbin bizzejjed biex taghzel li ma twettaqx is-setghat specjali taghha fil-kompetenza kostituzzjonali jew konvenzjonali taghha u lanqas li jekk kemm-il darba r-rikorrent tassew appella mis-sentenzi moghtijin kontrih mill-Qorti tal-Magistrati, dan kien sejjer jistharreg l-ilmenti kollha (u wisq anqas jaghtih rimedju effettiv) li huwa ressaq fir-rikors promotur tieghu.

Anke dik it-tielet eccezzjoni kienet michuda mill-qorti.

Din il-Qorti li dak ir-*ratio* ighodd kollu kemm hu ghall-kaz tal-lum u ghalhekk taghmlu taghha wkoll ghall-fini tal-provvediment tal-lum.

In vista tal-premess, din il-Qorti qeghda tichad anke it-tielet eccezzjoni preliminari.

<u>Decide</u>

Ghar-ragunijiet kollha premessi, din il-Qorti qeghda taqta` u tiddeciedi billi tichad l-ewwel tliet eccezzjonijiet preliminari tal-intimati, bl-ispejjez kontra taghhom, u tordna li l-kawza tkompli tinstema` fil-mertu.

< Sentenza In Parte >

---------------------------------TMIEM---------------------------------